

Preventie; gezond, veilig en kansrijk opgroeien

Gemeenten hebben steeds meer oog voor een veelzijdige opvoed- en opgroeiomgeving, waarin kinderen en jongeren gezond, veilig en kansrijk opgroeien. Het voorkomt dat alledaagse opgroei- en opvoedproblemen escaleren tot ernstige problemen. Door het versterken van het normale leven met aandacht voor preventie kunnen gemeenten als regisseur en verantwoordelijke voor het jeugd domein meer dan ooit bijdragen aan de kwaliteit van basisvoorzieningen en een positieve ontwikkeling van kinderen en jongeren. Daarom is het voor elke gemeente van belang hun preventief jeugd beleid goed in te richten. Speciaal hiervoor ontwikkelen verschillende kennisinstellingen uit het sociale domein de preventiematrix; zo doen we het samen.

Preventie

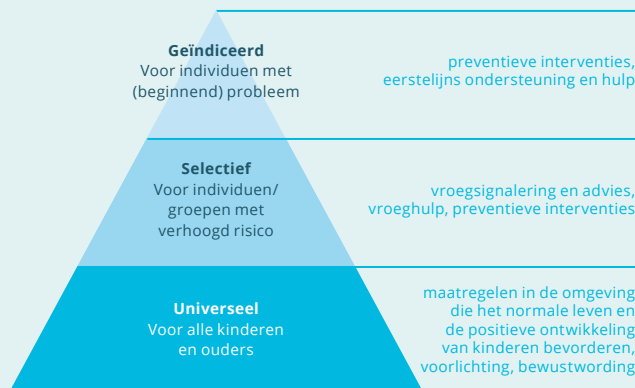
Goede preventie kan zorgen voor een gezonde, veilige en kansrijke opvoed- en opgroeiomgeving van jeugdigen.

Denk hierbij aan:

- Het bevorderen van het normale leven en de positieve ontwikkeling van kinderen;
- Het gericht nemen van *beschermende* maatregelen;
- *Belemmerende of risicovolle* factoren voorkomen, signaleren, verkleinen en waar nodig bestrijden.

Spreek dezelfde taal

Voor een succesvol en werkbaar preventief jeugd beleid helpt het wanneer gemeenten, zorgaanbieders en stakeholders allereerst dezelfde ‘taal’ spreken. Met het gebruik van de preventie-piramide (zie figuur 1), kunt u een eerste ordening aanbrengen in het hele brede begrip ‘preventie’.

Figuur 1 Preventie-piramide

Preventiematrix als hulpmiddel

In vier stappen meer grip op uw preventief jeugd beleid

Met de Preventiematrix Jeugd kan het preventieaanbod op lokaal niveau geïnventariseerd worden. De matrix kan wensen, behoeften en speerpunten zichtbaar maken en als uitgangspunt dienen voor het toekomstige lokale preventief jeugd beleid aan de hand van vier stappen:

1. Bepalen top 12 lokale ‘gewenste situaties’ en ‘problemen of vraagstukken’

In de matrix zijn de bij het Nji bekende ‘meest voorkomende problemen rond jeugd’ voor gemeenten genoemd. Op basis van cijfers over uw gemeente kunt u een eigen top 12 ‘gewenste situaties’ en ‘problemen of vraagstukken’ maken en nog beter afstemmen op uw lokale situatie.

2. Inventariseren huidig preventieaanbod

Er wordt hierbij gekeken naar de verschillende preventie-niveaus uit de piramide. Hoe staat het met de kwaliteit van uw basisvoorzieningen? Welk aanbod is er al en wie zijn daarbij uw partners? Welk overlap is er en waar zijn nog witte vlekken? Deze inventarisatie kan de gemeente doen in samenwerking met stakeholders.

Daarna kunt u de focus leggen op:

3. Gezamenlijke ambitie en aanpak

Op basis van de uitkomst van de preventiematrix kunt u bepalen wat de gezamenlijke ambities zijn van de

stakeholders op het gebied van preventie en van daaruit een gezamenlijke aanpak bepalen.

4. Regie houden op jeugd beleid

Als u eenmaal uw gezamenlijke ambities heeft bepaald en uw jeugd beleid daarop heeft vormgegeven, kunt u de focus leggen op vragen als: Wat kunnen we zeggen over de effectiviteit van de interventies in het huidige aanbod? Hoe kunnen we dit beter gaan meten? Wat voor aanbod ontbreekt er nog? Hoe sterk zijn onze verbanden met lokale partners? Wat kunnen we leren vanuit de wetenschap of uit de praktijk van andere gemeenten?

Op basis van bovenstaande stappen heeft u overzicht in bestaande beschikbare interventies en inzicht in wat er nodig is in de toekomst. Daarbij is het natuurlijk belangrijk om ook de burgers uit uw gemeente te betrekken.

Ondersteuning van het Nji

Het Nji kan u bij het inrichten van uw preventief jeugd-beleid ondersteunen met advies op maat, zoals:

- bepalen lokale ‘gewenste situaties’ en ‘problemen of vraagstukken’ (stap 1)
- inventarisatie van uw huidig preventieaanbod (stap 2)
- ondersteuning om tot een gezamenlijke ambitie en aanpak te komen (stap 3)
- handvatten hoe je regie kunt houden op uw jeugd-beleid (stap 4)

Neem contact op met Marielle Balledux

e-mail: m.balledux@nji.nl – tel: (030) 230 64 64
Bekijk het dossier: www.nji.nl/Preventie

De Preventiematrix Jeugd en het preventiedossier zijn nog voortdurend in ontwikkeling. Dit doen wij samen met gemeenten en onze samenwerkingspartners; laat het ons weten als u daaraan wilt meewerken.

Preventiematrix Jeugd: uw jeugdbeleid in kaart

3 preventieniveaus

	Gewenste situatie	Universeel <i>Iedereen</i>	Selectief <i>Groepen met verhoogd risico</i>	Geïndiceerd <i>Individen met (een verhoogd risico op) een probleem</i>	Probleem
Gezondheid	Gezond gewicht				Obesitas
	Mentaal welbevinden				GGZ problematiek/depressie/angst
	Gezonde levensstijl				Middelen/drugsgebruik/verslaving
Veiligheid	Veilige hechting/veilige thuissituatie				Kindermishandeling/huiselijk geweld
	Positief ouderschap/ veilige thuissituatie				Vechtscheidingen
	Veilige school/veilige internetomgeving				Pesten
	Pro sociaal gedrag				Jeugdcriminaliteit
	Sociale aansluiting/pro-sociaal gedrag/ zingeving				Radicalisering
Kansrijk	Positief opvoedklimaat in alle leef- omgevingen van het kind				Tekortschietend opvoedklimaat in de leefomgeving van het kind
	Opgroeien met voldoende materiële middelen				Opgroeien in armoede
	Optimale schoolloopbanen				Schoolverzuim/schooluitval/thuiszitters
	Sociale aansluiting/sociale cohesie/ participatie kwetsbare groepen				Sociale uitsluiting/beperkte zelfredzaamheid kwetsbare groepen
Goede infrastructuur en kwaliteit van voorzieningen in de basis zoals scholen, kinderopvang, speeltuinen, etc.					

De Preventiematrix Jeugd komt voort uit een samenwerking van een breed aantal partijen: Nederlands Jeugdinstituut, Nederlands Centrum Jeugdgezondheid, Vilans, Movisie, Pharos, Trimbos, RIVM, Hogeschool Inholland, Hogeschool Leiden, VOBC, Kenniscentrum KPJ en een aantal gemeenten.

Samen met de praktijk blijven deze partijen de verschillende onderwerpen uitwerken. Wilt u meedoen?
Laat het ons dan weten door te mailen naar Marielle Balledux: m.balledux@nji.nl.